

THE LITHUANIAN DAILY LAISVĖ

Published by the Lithuanian Co-operative Publishing Society, Inc. Every day, except Sunday, at 456 Grand St., Brooklyn, N. Y. Telephone Stagg 8878.

Yearly subscription rates; in U. S. \$6.00; foreign countries—\$8.00.

Entered as second class matter March 11, 1914, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the act of March 3, 1879.

HELSINGFORSĖ IR VARŠAVOJ

True translation filed with the Postmaster at Brooklyn, N. Y., on March 11, 1920, as required by the Act of October 6, 1917.

Helsingforsė, kaip žinoma, buvo mėginta suklijuoti pastovesnion politinē sandaron taip vadinamasias Baltijos šalis ir Lenkija. Minėtoji sandora turėjusi būti ta chinų siena, kuri saugotų vidurinę ir vakarinę Europą nuo bolševizmo pavojaus.

Iš Helsingforsio konferencijos imperialistai nieko nelaimėjo del dviejų priežasčių: viena, Baltijos šalių liaudis ne tik ką nenori kariaut su Rusija, bet griežčiausiai reikalauja taikos; antra gi, tos naujosios dar nesutapėjusios sandoros atskiri nariai pradėjo pjautesi savo tarpe.

7 d. kovo panaši konferencija prasidėjo Varšavoj. Finlandijos, Latvijos ir Rumunijos atstovai jau pribuvo Lenkijos sostinė. Dar laukiama Lietuvos ir Estonijos atstovų.

Sovietų valdžia ne kartą užreikškė, kad ji nori taikos su Lenkija ir su visomis Baltijos valstybėmis ir Maskva griežtai nusistatė prieš įsiveržimą į Lenkiją. Vaduodamos kompromiso politikos dėsniais, Sovietų respublika nestatys Lenkijai neprieinamų sąlygų.

Tegul gi dabar prabilia Lenkija. Tegul prabilia Lenkijos darbininkų mīnios. Tegul jos versta verčia savo valdžią prie taikos, nes tik tai taika išgydys penkų metų karės žaizdas. Lenkijos valdančioji klasa tokiam laipsny rodyt tikro noro taikinties, kokiam laipsny ją prie to privers Lenkijos darbininkai ir kaimiečiai.

AR PAVOJINGI BURŽUAZIJAI SOCIALISTAI?

Tulą laiką atgal Chicagos menševikų geltonlapis "moksliskai" prirodinėjo, kad "socialistai" (menševikai) esą buržuazijai ir kapitalizmui labiau pavojingi, negu bolševikai arba kairieji socialistai.

Visose kitose šalyse menševikai, ypač jų lyderiai, dirba bendrai su buržuazija. Kodel taip yra? Ar todėl, kad, anot Chicagos menševikų geltonlapio, jie buržuazijai pavojingesni už bolševikus bei kairiuosius? Visai ne! Todel jie bendrai dirba, kad savo principais veik niekuo nesiskiria nuo buržuazijos.

Siomis dienomis Švedijos karalius Gustavas pavedė menševikų lyderiui Brantingui suorganizuoti naują ministrų kabinetą. Senasis ministrų kabinetas pereitą savaitę rezignavo. Kaip matote, karalius ne tik kad menševikų lyderį paskyrė ministrų pirmininku, bet dar jam pavedė suorganizuoti ir ministrų kabinetą.

Karalius, pavesdamas menševikų lyderiui suorganizuoti naują ministrų kabinetą, nei uodega nepavizgino, kad jis gali visus menševikus susikviesti ir tuojau socializmo tvarką įvesti. Karaliui tokia mintis neatėjo, ir dabar, kada pones Brantingas organizuoja naują ministrų kabinetą, panaši mintis neatėina.

LAIKRAŠČIŲ IR GYVENIMO APŽVALGA. Includes an illustration of a bird or wing.

NENORI KARIAUTI SU BOLŠEVIKAIS.

New Yorko "World'o" korespondentas Lincol Eyre pasakoja, tarp kitko, ir apie buvimą Lietuvoje. Mat, pirm, negu įsiai pasiekt Maskvą, turėjo perkeliuti skersai per Lietuvą. Įvažiavo Lietuvon per Kybartus, Kaune išbuvo tris dienas ir per lietuvių frontą pasiektė Dvinską.

Jisai sako, kad Lietuvoje netrūksta maisto, bet daugiau nieko joje nėra. Valdžios išdās tuščias. Prieikū išmainyti čekį ant 300 amerikoniškų dolerių, finansų ministeris pranešė, jog neturi tiek pinigų.

Kareivių Kaune labai daug. Jų uniformos amerikoniškos. Lietuvių kariuomenėje tarnauja labai daug anglų aficerių.

Novoaleksandrovske (Zarasuose) korespondentui pasakoje, kad bolševikai, per visą savo buvimą rytinėje Lietuvoje, elgėsi labai gerai. Jų tarpė viešpatavo pagirtiha disciplina.

Kuomet korespondentas tyčiomis paklausė, ar bolševikai nacionalizuoja moteris, tai tula moteris atsakė, kad nacionalizuoja moteris ne bolševikai; bet lenkai.

Jalovkoje, 30 viorstų nuo Novoaleksandrovsko, stovėjo lietuvių kareivių brigada. Po pietų brigados komandantas nusivedė korespondentą į šalį ir štai ką jam pasakė: "Kuomet suėsi Maskvoje Trocki, tai pasakyk jam, kad mes bairšiai nenorime su Maskva kariauti, kad mes basiai nuvargė ir norime paliaubų (pertaikos). Pasakyk jam, kad lietuviai norėtų, sykiu su raudonarmiečiais, eiti ant lenkų."

Can you beat it? Juk "N-nū" šmokai dar visai neseniai rašė, kad tik Brooklyno ir Kauno "Laisvės" eina prieš seimą. Jie tuomi norėjo pasakyti, kad komunistai eina išvien su atžagaveiviais, o demokratija galvą guldo už seimą.

Politiškos Pastabos

Apie vidurį vasario E. Galvanauskas viešėjo Londone. "Times" rašė apie jį, jog tai esąs karžygis, dalyvavęs serbų karės fronte.

Apie jo karžygiškumą serbų fronte mes girdime pirma kartą. Bet mes labai gerai žinome, kad jis yra veiklus ir jau pasižymėjęs Lietuvos darbininkų korikas.

Lietuvos valdžią "runija" ex-socialistas Galvanauskas skas. Lenkijos valstybės galva Pilsudskis — ex-socialistas.

Vokietijos prezidentas Ebertas — ex-socialistas. Francijos ministrų pirmininkas Millerand — ex-socialistas. Austrijos valdžia susideda iš ex-socialistų.

Koks-gi skirtumas tarpe ex-socialistų ir giltiniečių? Ligisil Anglija laikė Mesopotamijoj (šalis rytinėje Mažosios Azijos dalyje.) 36,000 kareivių. Iškeldama tuos kareivius iš Mesopotamijos, Anglija įsteigė ten lėktuvų stacijas, nuskyrė 500 lėkikų, davė jiems įvairias bombų ir prožektorijų.

Jeigu Mesopotamijos žmonės sukeltų revoliuciją, tai tie penki šimtai lėkikų apsidirbtų su jais greičiau, negu 36,000 kareivių.

Egypte Anglija irgi steigė visą e. karinių orlaivių stočių. Taip tai Britanijos imperialistai platina "civilizaciją" Mesopotamijoj, Egipte ir kitur.

Iš Sofijos praneša New Yorko "Globe'ui", jog liaudininkas-socialistas Stambulinckis, kuris šiuomi laiku yra Bulgarijos pirmuoju ministru, išvaikė stegiamąją seimą tiktai todėl, kad bolševikiškoji to seimo mažuma, susidedanti iš komunistų, nedavė jam ramybės. Komunistai, kad ir mažumo būdami, varė seime labai didelę agitaciją prieš valdžią.

ARGENTINOS LIETUVIAI SOCIALISTAI LEIDŽIA LAIKRASTUKĄ.

Liet. Socialistų Sąjunga Argentinoje pradėjo leisti savo organą "Proletaras". Laikraštukas mažo formata, keturių puslapių. Žinoma, "gramotnieji" mūsų "socialistai" šitą draugų argentiniečių laikraštuką pavadinus šlamštą, nes jį redaguoja patys darbininkai.

Kalbos žvilgsniu jis labai prastai apdirbtas, nes matyti, kad jo darbininkai nesu pranta lietuvių kalbos. Vienok dvasia grynai darbinikiška ir pirmame savo numeryje pasako, kad eisias tokiais keliais, kokiais eina Amerikos kairiųjų socialistų laikraščiai.

"Proletaras" anaiptol nesutinka su "Naujienomis" ir "Keleiviu", kuriuodu sėdi buržuazijos demokratiškai vežimėlyje, ir liepia darbininkams tą vežimėlį vežti.

Sis, bemokslų leidžiamas, laikraštukas dar sykį parodo, kad jau paprastai darbininkai pradeda protauti ir šalintis nuo inteligentijos, tarnaujancios buržuazijai po priedanga socializmo. Jie jau pradeda atskirti kas yra jų draugi ir kas veidmainiai.

Bažnyčia, ta didžiausia vergų savininkų užtarytoja, skelbė, kad nuolankumas ešas visų dorybių pamatu. Ir mūsų išėina teisybė. Ir mūsų išėina teisybė.

'Nauja' amerikiečių opinija apie revoliuciją.

Jungtinės Valstijos yra revoliucijos produktų. Jų įsteigėjai, patys būdami savo laiko revoliucionieriais, paskelbė, jog "pats savaimi aišku, kad kiekvienas žmogus... turi tam-tikras, nepaveržiamas, teises", tarp kurių jie įskaitė laisvę žodžio, susirinkimų ir spaudos. Vėlesniųjų laikų šalies politikos vadai išreikšdavo dar drąsiau. Abrahomas Lincoln, dienoje jo pirmo įvesdinimo į J. V. prezidentus, šitai, tarp kitko, kalbėjo:

"Šita šalis, su jos įstaigomis, priklauso tiems žmonėms, kurie joje gyvena. Kuomet esamoji valdžia jiems nusibos, tai jie galės panaudot savo konstitucinę teisę jos pataisymui, arba savo revoliucinę teisę jos suardymui ar nuvertimui".

Sios šalies tėvų—Washingtono, Patrick Henry, Wendel Phillips, Lincoln — idejos čionai buvo, iki didžiosios karės, jei jau ir ne gerbiamos, tai nors pakenciamos. Nedyvas, todėl, kad žmonės paprastai skaitydavo Ameriką "visu pasaulio revoliucionierių prieglauda".

L. Trockis čionai rado pastogę, kada jos nebuvo net tokioje "demokratinėje" respublikoj, kaip Francija. Pirmą karės revoliucionierius amerikiečių akyse buvo amžinas monarchijų ir politinės tironybės priešas. Apie proletarinę revoliuciją tada, žinoma, nieks nė sapnuot nenorėjo. Tačiau karė, sukėlus revoliuciją netik politikoje, o ir industrijoje, visą amerikiečių revoliucingumą išblaškė devyniais vejais. Dabar, šios šalies politikų ir laikraštinkų opinija, revoliucionierius yra tik baisiausia smėkla, didžiausias begėdis ir suokalbininkas, daugiau nieko nevertas, tik nuolinciuavimo. Monarchistai, reakcionieriai ir tolygus galvalai pas amerikiečius dabar yra skaitomi brangakmeniais. Revoliucija — piktos dvasios darbu. Taitai gana charakteringai nupiešia N. Y. "Globe" (2 d. vasario):

"Vienas žymus bolševikų režimo nuopelnas buvo tai sutvėrimas plačiai pasklydusi nepasitikėjimo revoliucija. Amerikiečiai, nuo vieno iki visų buvo įpratę žiūrėti karalius vien kaip į tironus, be kurių pasauliui būtų geriau; jie buvo įpratę-kiaurai persiimti simpatiniu užsidegimu, kada tik pradėdavo sunktis garas pro senovinės monarchijos briaunas ir rodėsi, kad ten yra viltingas eksplozijai.

"Šiandien mes daugiau apsiribuojujame savo garbinuose revoliucijos. O daugiau gražiai čiuaba. Atsimerat, kaip Wilsonas kryžiavojoji, jog esąs demokratas iš "pademėnijos", esąs trustų priešas ir didžiausias šalininkas laisvės. O kuo jis buvo? Palmeris, kuris Amerikoj lošia rolę kraštutinio reakcionieriaus ir kuris irgi nori "runyti" į prezidentus, kšžin, ar ir tik neatsivers prieš dvasios šventos?"

